

Sygn. akt IV P-upr 67/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2018 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Tomasz Bulkowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Joanna Racis

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2018 r. w Olsztynie

na rozprawie sprawy z powództwa A. D. (1)

przeciwko (...) (...) (...) w W.

o odprawę emerytalną

I zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 19.315,80 (dziewiętnaście tysięcy trzysta piętnaście 80/100) złotych tytułem odprawy emerytalnej z ustawowymi odsetkami od dnia 16 marca 2018 roku do dnia zapłaty,

II zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

III nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 3219,30 (trzy tysiące dwieście dziewiętnaście 30/100) złotych.

SSR Tomasz Bulkowski

Sygn. akt IV P upr 67/18

UZASADNIENIE

Powód A. D. (1) wystąpił z pozwem przeciwko (...) (...) (...) w W., domagając się zasądzenia na swoją rzecz odprawy emerytalnej w kwocie 19315,80 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 marca 2018 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych. Podał, że pobierając emeryturę wojskową był ostatnio zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w jednostce wojskowej (...) w O., przejętej w dniu 01 lipca 2011r na podstawie art. 23⁽¹⁾ k.p. przez pozwanego, na stanowisku magazyniera w okresie od 02 kwietnia 2001r. do 15 marca 2018r. Łączny okres służby i pracy powoda wynosi 50 lat. A. D. (1) wskazał ponadto, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło za porozumieniem stron w związku z zaprzestaniem przez powoda pracy i przejściem na emeryturę. Powód podkreślił również, że nie otrzymał w przeszłości odprawy emerytalnej i prawa do w/w świadczenia dochodzi po raz pierwszy.

Prawo do odprawy wynika, zdaniem powoda, z art.48ust.1pkt 6 Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Strefy Budżetowej. Według powoda jego wieloletni okres zatrudnienia upoważniał go do odprawy w wysokości 6 miesięcznego wynagrodzenia.

Pozwany domagał się oddalenia powództwa i zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu. Podniósł, iż powód będący emerytowanym żołnierzem zawodowym, zwolnionym ze służby wojskowej, posiada status emeryta. Nadto wskazał, powołując się na przepisy ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, iż zwolnienie z zawodowej służby wojskowej i przejście na emeryturę wiązało się z uprawnieniem do wypłacenia odprawy. Pozwany argumentował, iż uznanie, że powodowi może po raz kolejny przysługiwać prawo do odprawy emerytalnej byłoby sprzeczne z przepisami kodeksu pracy, a mianowicie art. 92¹§.1 k.p. Podniósł, iż w świetle tego przepisu, pracownik który otrzymał emeryturę nie może ponownie nabyć do niej prawa, a to oznacza, że odprawa ma charakter jednorazowy. W ocenie pozwanego powodowi nie przysługuje odprawa emerytalna przy zakończeniu stosunku pracy.

Pozwany w piśmie procesowym złożonym dnia 24 maja 2018 r. sprzeciwił się wypłacenia powodowi odprawy emerytalnej w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia, albowiem w jego ocenie naruszałoby to zasady współzycia społecznego i prowadziłyby do nierównego traktowania pracowników.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zawodową służbę wojskową powód pełnił od 29 października 1962r. do 05 grudnia 1989r. po 27 latach powód odszedł ze służby wojskowej i przeszedł na emeryturę

(zaświadczenie k.8 akt osobowych, przesłuchanie A. D. k.40-41)

Od dnia 18 grudnia 1989r. do dnia 31 marca 1992 r. powód zatrudniony był w Jednostce Wojskowej nr (...) O..

(okoliczność niesporna – świadectwo pracy k.12)

Następnie powód przez krótki okres od dnia 09 maja 1992 do dnia 28 czerwca 1992r. pracował jako malarz- piaskarz.

(świadectwo pracy k.(...) części A akt osobowych)

Kolejno powód zatrudniony był w okresie od dnia 16 września 1992r. do dnia 30 kwietnia 1995r. w Jednostce Wojskowej nr (...) w O., Przedsiębiorstwie Handlowym (...) w okresie 20 września 1995 do 30 czerwca 1996r., PPHU (...) w Ł. w okresie od 24 listopada 1997r. do dnia 28 lutego 1998r., następnie w (...) Biuro-H. J. J. od dnia 01 lutego 1999r. do dnia 31 maja 2000r.

(świadectwa pracy k 4-7 części A akt osobowych)

Od dnia 02 kwietnia 2001r do dnia 15 marca 2018r powód pracował nieprzerwanie w Jednostce Wojskowej nr (...), która następnie została przejęta przez (...) (...) w W..

(świadectwa pracy k.9-11, k.68 akt osobowych)

W dniu 24 września 2016 r. powodowi minęło 50 lat pracy, w związku z czym otrzymał nagrodę jubileuszową w wysokości 500% wynagrodzenia.

(pismo k.112 części B akt osobowych)

W dniu 21 lutego 2018 roku powód zwrócił się do pozwanego o rozwiązanie umowy na zasadzie porozumienia stron, ze skutkiem na dzień 15 marca 2018r. Powód zwrócił się również o wypłacenie odprawy emerytalnej. Pozwany wyraził zgodę na rozwiązanie umowy za porozumieniem stron, jednocześnie wskazując, iż brak jest podstaw do wypłaty odprawy.

(pismo k.6 oraz k.9 akt osobowych część C)

W dniu 8 czerwca 1998 roku zawarty został Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Strefy Budżetowej, obowiązujący między innymi u pozwanego. Art.48ust.1 ww. Układu

stanowił, że pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna, której wysokość była zależna od stażu pracy. Odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia przysługiwała po 35 latach pracy.

(zawiadomienie k 78 części B akt osobowych, wyciąg z układu zbiorowego k.20-21, okoliczność niesporna)

Powód w czasie zatrudnienia u pozwanego pobierał emeryturę wojskową. Pobieranie emerytury wojskowej powód kontynuował po ustaniu zatrudnienia u pozwanego.

(okoliczności niesporne)

Pismem z dnia 21 lutego 2018 r. powód zwrócił się do pozwanego o wypłatę odprawy emerytalnej.

(pisma k.6, k.9)

Wynagrodzenie powoda wynosiło 3.219,30 zł.

(zaświadczenie k.37)

Ustalony stan faktyczny wynikał z dokumentów i nie był sporny.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Powód dochodził odprawy emerytalnej na podstawie art. 92¹ ustawy kodeks pracy z dnia 26 czerwca 1974 roku oraz w oparciu o przepis art.48 ust.1 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Strefy Budżetowej. Zgodnie z przywołaną normą wewnętrznego aktu prawa pracy pracownikowi przechodzącemu na emeryturę lub rentę inwalidzką przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości zależnej od stażu pracy. Do okresu pracy uprawniającego do odprawy wliczeniu podlegały wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia, a także okresy odbywania czynnej służby wojskowej, służby w organach bezpieczeństwa publicznego, inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegały wliczeniu do okresu pracy, od którego zależały uprawnienia pracownicze. Staż pracy powoda obliczony w ww. sposób wynosił ponad 50 lat, co dawało prawo do maksymalnej odprawy, w wysokości 6 miesięcznego wynagrodzenia. (art.48ust.3 w zw. z art.37ust.3 i 4 układu).

Nie budziło wątpliwości, że powód, przed zatrudnieniem u pozwanego, otrzymał odprawę w związku ze zwolnieniem ze służby, przewidzianą w art. 84 ustawy z dnia 30 czerwca 1970r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. Uzasadnionym jest zatem odniesienie się w pierwszej kolejności do charakteru tejże odprawy.

Stanowisko w tym zakresie zajął Sąd Najwyższy, a Sąd Rejonowy w całości je podziela. W wyroku z dnia 09 grudnia 2015 roku (I PK 1/15, Rad.Pr. 2016 nr 2, str. 188) Sąd Najwyższy wskazał, iż „(1) żołnierz zawodowy nie jest pracownikiem, a odprawa przewidziana w art. 84 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (t.j. Dz.U. z 1997 r. Nr 10, poz. 55 ze zm.) w związku z art. 17 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (t.j. Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 693 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2004 r., nie jest świadczeniem ze stosunku pracy, do którego prawo zostało ustanowione w art. 92[1] § 1 KP. W konsekwencji otrzymanie odprawy przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej, niezależnie od charakteru tego świadczenia, nie wyłącza - na podstawie art. 92⁽¹⁾ § 2 KP - prawa do odprawy emerytalnej przysługującej pracownikowi z tytułu ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę i związanej z tym utraty statusu pracownika. (2) Otrzymanie przez żołnierza zawodowego zwolnionego ze służby wojskowej odprawy przewidzianej w art. 17 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (t.j. Dz.U. z 2012 r. Nr 76, poz. 693 ze zm.) w

związku z art. 84 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (t.j. Dz.U. z 1997 r. Nr 10, poz. 55 ze zm.), nie pozbawia go prawa do odprawy emerytalnej przysługującej pracownikowi w związku z przejściem na emeryturę (art. 92⁽¹⁾ KP)”. W uzasadnieniu cytowanego wyroku podano dodatkowo, iż „z przepisu tego, odczytanego w powiązaniu z art. 75-79 i art. 84 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych jasno wynika, że odprawa ta przysługiwała niezależnie od przyczyn zwolnienia ze służby (mogła być również przyznana w obniżonej wysokości w przypadku zwolnienia ze służby wskutek utraty stopnia wojskowego albo skazania na karę pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) - art. 17 ust. 6 zdanie drugie ustawy o uposażeniu żołnierzy, a jej wysokość uzależniona była przede wszystkim od długości okresu służby (wysługi). Świadczenie to miało zatem charakter gratyfikacji za odbytą służbę, a nie rekompensaty za utratę zatrudnienia wykonywanego w ramach stosunku służby w związku z nabyciem uprawnień do zaopatrzenia emerytalnego. Trudno również przyjąć, że przedmiotowa odprawa zmieniała swój charakter i funkcję w zależności od tego, czy po zwolnieniu ze służby wojskowej żołnierz zawodowy nabywał uprawnienia emerytalne i z nich korzystał.”

Powołany pogląd powtarza w zasadzie wcześniejszą tezę, wyrażoną w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1989 roku (III PZP 52/88) zgodnie z którą urzędnikowi państwowemu przechodzącemu na emeryturę lub rentę inwalidzką na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) przysługuje jednorazowa odprawa przewidziana w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. Nr 31, poz. 214 ze zm.) także wtedy, gdy przed podjęciem pracy w urzędzie państwowym otrzymał odprawę z tytułu zwolnienia z wojskowej służby zawodowej (OSNC 1989/12/190). Sąd Najwyższy już wtedy, słusznie zwrócił uwagę na odmienny charakter i cel jakiego służy odprawa emerytalna i odprawa w związku ze zwolnieniem z zawodowej służby wojskowej.

Podsumowując tę część rozważań podkreślić należy, iż odprawa przyznawana w związku z zakończeniem służby wojskowej (nawet jeżeli jej zakończenie wiązało się z nabyciem uprawnień emerytalnych), nie jest w istocie odprawą emerytalną tożsamą z przewidzianą w art. 92[1] § 1 KP i Regulaminie obowiązującym u pracodawcy. W związku z tym, powód mógł nabyć prawo do odprawy emerytalnej przy spełnieniu przesłanek przewidzianych w art. 92¹ § 1 kp.

Przeszkodą do nabycia odprawy emerytalnej nie mogło być to, że powód po zakończeniu zatrudnienia u pozwanego nadal pobierał emeryturę wojskową, nie zaś emeryturę z powszechnego systemu ubezpieczeń. Uzasadniając uchwałę z 31 maja 1989 r. (III PZP 52/88) Sąd Najwyższy istotnie stwierdził, że „warunek przejścia z urzędu państwowego na emeryturę lub rentę inwalidzką zostanie spełniony jedynie wówczas, gdy urzędnik państwowy przejdzie na emeryturę lub rentę inwalidzką na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.)”. Zważyć jednak trzeba, że Sąd Najwyższy w przywołanej uchwale nie zajmował się bezpośrednio tą kwestią, a przytoczony pogląd został wyrażony niejako przy okazji. W późniejszym orzecznictwie (wyrok z 11 października 2007r. III PK 40/07, wyrok z 4 grudnia 2013r. II UK 223/13) Sąd Najwyższy zdecydowanie nie podzielił zapatrywania wyrażonego w uchwale z 31 maja 1989r. Zgodzić należy się z poglądem wyrażonym w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2015r. I PK 1/15, że art.92⁽¹⁾§1kp nie uzależnia prawa do odprawy od przejścia na emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jak czynił to wprost art. 39 kp w brzmieniu obowiązującym przed 1 czerwca 2004 r., a zaprezentowana przez pozwanego wykładnia prowadziła do pozbawienia prawa do odprawy emerytalnej zarówno pracownika, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę co prawda przewidzianą w art. 24 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.), jednak przysługującą z odrębnego Funduszu Emerytur Pomostowych (art. 29 ust. 1 i art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych; t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 965 ze zm.), jak i pracownika, który w sytuacji zbiegu prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz emerytury

Przeszkodą w nabyciu prawa do odprawy emerytalnej nie mogło być także to, że powód w trakcie trwania stosunku pracy miał już nabyte uprawnienia emerytalne i w związku z tym po zakończeniu pracy nie stał się emerytem uprawnionym do odprawy. W tym zakresie należy wskazać na ugruntowane, odmienne stanowisko judykatury. Przykładowo, w wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 listopada 2012 roku (III APa 12/12) słusznie

wskazano „ Decydujące znaczenie dla nabycia prawa do odprawy emerytalnej ma zatem przejście na emeryturę połączone z definitywnym ustaniem stosunku pracy, czyli zmiana pracowniczego statusu prawnego na status emeryta przez pracownika, który w związku z ustaniem stosunku pracy korzysta z uzyskanych uprawnień emerytalnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2010 r. sygn. akt II PK 239/09 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2000 r., sygn. akt I PKN 700/99, OSNAPiUS 2001 Nr 15, poz. 486)

Zauważyć należy także, że powołany przepis art. 92¹ kp nie wyklucza istnienia przedmiotowego związku w przypadkach, w których nabycie uprawnień emerytalnych lub rentowych poprzedza ustanie stosunku pracy. Ani bowiem nabycie przez pracownika prawa do emerytury, ani przyznanie świadczenia czy jego wypłata nie stanowią zdarzeń powodujących ustanie zatrudnienia. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2007 r. sygn. akt III PK 40/07 LEX nr 338805). Nabycie zatem uprawnień emerytalnych nie tylko może następować po dacie ustania stosunku pracy ale także może je poprzedzać. Pracownik pobierający emeryturę w czasie nieprzerwanie trwającego stosunku pracy przechodzi więc na emeryturę dopiero po ustaniu tego zatrudnienia. Zauważyć w tym miejscu należy, że status emeryta nie dyskwalifikuje z prawa do podjęcia ponownego zatrudnienia u tego samego, czy też innego pracodawcy. Zatem okoliczność ta nie może pozbawiać prawa do odprawy emerytalnej.

W ocenie Sądu taka sytuacja miała miejsce w niniejszym postępowaniu. To, że powód przed nawiązaniem stosunku pracy nabył uprawnienia emerytalne nie oznacza, że wykluczone jest jego prawo do odprawy emerytalnej w związku z zakończeniem stosunku pracy i nabyciem statusu emeryta. Spełnione zostały zatem przesłanki z art. 92¹ par. 1 kodeksu pracy, które przewidują kiedy pracownikowi przysługuje prawo do odprawy emerytalnej, a także z art. 48 ust. 1 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Strefy Budżetowej obowiązującego u pracodawcy. Reasumując, stanowisko strony powodowej należało uznać za słuszne i uzasadniające dochodzone roszczenie. W związku z powyższym, na podstawie art. 92¹ §1 kodeksu pracy z dnia 26 czerwca 1974 roku w zw. z art. 48 ust. 1 Układu orzeczono jak w punkcie 1 wyroku zasądzając odprawę, stanowiącą równowartość 6 miesięcznego wynagrodzenia.

Odsetki ustawowe za opóźnienie zasądzono zgodnie z żądaniem od następnego dnia od ustania stosunku pracy, czyli 16 marca 2018r. Roszczenie o odprawę emerytalną związane jest z rozwiązaniem stosunku pracy. Staje się ono zatem wymagalne w tej dacie. (por. wyrok SN z 9.04.1998r. I PKN 509/97).

Zupełnie nietrafna była argumentacja przedstawiona przez pozwanego w piśmie przesłanym faksem (brak oryginału) dnia 24 maja 2018r. jakoby roszczenie powoda pozostawało w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego, a przyznanie odprawy skutkowałoby nierównym traktowaniem pracowników. Zważyć bowiem należy, że w Układzie Zbiorowym Pracy ustalono jakie okresy zatrudnienia bądź inne okresy wykonywania pracy podlegają zaliczeniu do stażu pracy uprawniającego do nagrody. Przy obliczaniu stażu pracy nie był uwzględniany jedynie okres zatrudnienia u pozwanego, lecz wszystkie okresy pracy, co zresztą jest powszechną praktyką przy tego typu świadczeniach. Nie można zatem porównywać pracowników wyłącznie przez pryzmat stażu pracy u pozwanego, lecz decydujący jest ogólny staż pracy. Nie można w tych okolicznościach stawiać tezy o nierównym traktowaniu pracowników lub naruszeniu przez powoda zasad współzycia społecznego. Pozwany nie wskazał nota bene jakie to zasady współzycia społecznego miałyby naruszyć powód występując z roszczeniem o odprawę.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 r.)

W punkcie 3 wyroku orzeczono o rygorze natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 477² § 1 k.p.c.

SSR Tomasz Bulkowski